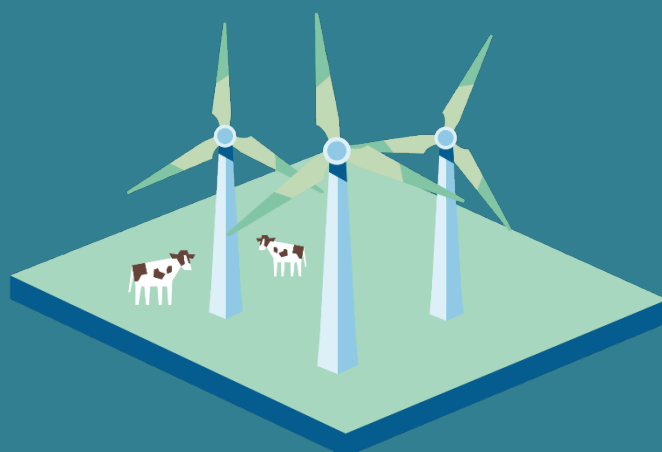

Participatienota Windverkenning RES Alblasserwaard.

Uitvoeringsteam RES Alblasserwaard
31 mei 2024

Inhoudsopgave

Vertrekpunt 4

Aanloop naar de RES 1.0 en windverkenning (2019-2023)	4
RES 1.0	5
Alternatieve locaties voor Avelingen	5
Uitgangspunten	5
Van longlist naar shortlist	5
Windverkenning januari 2024-juni 2024	6
Participatie windverkenning januari-juni 2024	6
Besluitvorming	6

Aanpak 7

Communicatie	7
Participatie	7
Grondeigenaren	8
Omgevingsmanagement	8
Resultaat	8
De input en uitkomsten van de participatie worden gebundeld in een aantal rapporten aangeboden:	8

Werkgroepen zoeklocaties 9

Verkenning en afstemming	9
Werving deelnemers	9
Samenstellen werkgroepen	10
Bijeenkomsten	10
Startbijeenkomsten 4 en 5 maart	11
Extra bijeenkomst 8 april	11
Bijeenkomst 22 en 23 april	12
Inloopmoment 15 mei	13
Bijeenkomst 22 mei	13
Presentatie adviezen	13

Klankbordgroep 14

Deelnemers en perspectieven 14

Bijeenkomsten 14

Online raadpleging 15

Input hoofdvragen 15

De testversie van de PWE-raadpleging 15

Presentatie voorlopige resultaten 15

Conceptrapport en feedback 15

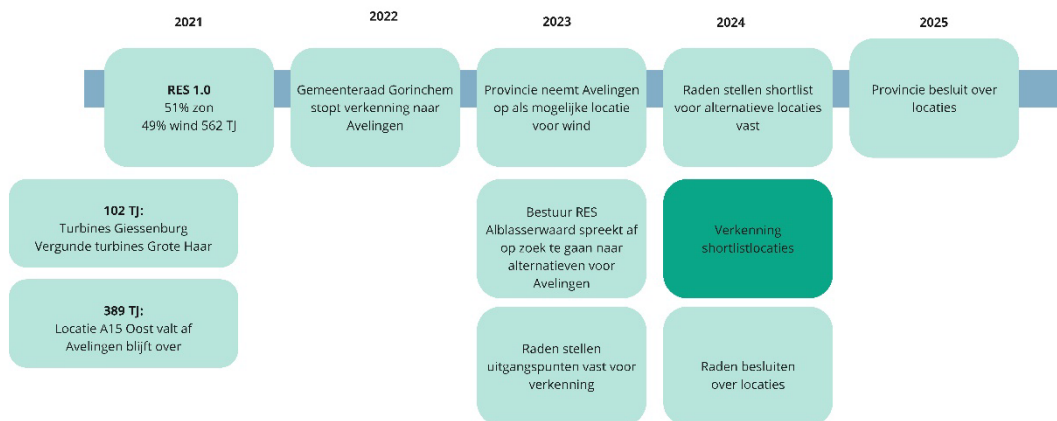
Definitief rapport uitslagen online raadpleging 15

Inzichten en aanbevelingen 16

Bijlage: Communicatie-Participatie windverkenning RES Alblasserwaard jan.-juni 2024 17

Vertrekpunt

Om te beginnen een korte schets van de voorgeschiedenis. Hoe in de RES-regio Alblasserwaard tot deze windverkenning is gekomen en hoe het verder gaat. Van de RES 1.0 in 2021 tot provinciale besluitvorming in 2025.

Aanloop naar de RES 1.0 en windverkenning (2019-2023)

Sinds 2019 zijn er bijeenkomsten geweest met betrokken partijen en geïnteresseerden om na te denken over energie besparen en duurzame energie opwekken.

Voorafgaand aan de RES Alblasserwaard 1.0

Van oktober 2018 tot mei 2019 hebben we gewerkt aan een 'Bouwstenen RES' om de kansen voor de regio Alblasserwaard in kaart te brengen. Er waren diverse bijeenkomsten voor professionals, waaronder stakeholderbijeenkomsten, werkateliers, ontwerpbijsessies, expertbijeenkomsten en rondetafelgesprekken. Ook organisaties die betrokken zijn bij gemeentelijke duurzaamheidsontwikkelingen deden mee. In mei 2019 zijn de gemeenteraden geïnformeerd en enkele raadsleden hebben deelgenomen aan de sessies. Ongeveer 250 inwoners hebben actief meegedaan aan deze bijeenkomsten.

Tweede fase tot voorjaar 2020

Hier lag de focus op het maken van keuzes en het bepalen van voorkeuren voor de regio. Door de coronacrisis konden twee geplande bijeenkomsten niet doorgaan, in plaats daarvan is online enquête gehouden over drie scenario's voor zon en wind. Circa 850 mensen vulden de enquête in. In de tweede helft van 2020 hebben we gewerkt aan het concreet maken van kansen en belemmeringen voor zonne-energie op daken. Begin 2021 was er een goed bezocht windwebinar en een raadsinformatiebijeenkomst met ruim 160 deelnemers.

Na de vaststelling van RES Alblasserwaard 1.0

Sinds de vaststelling in 2021 zijn diverse maatschappelijke organisaties betrokken bij de Stuurgroep en later de Klankbordgroep.

Aanpak Warmte in Gorinchem en Molenlanden

In Gorinchem is begonnen met de aanleg van een warmtenet in de Gildewijk. De hoofdleiding is klaar en de eerste woningen zijn aangesloten. Uitbreiding volgt de komende jaren.

In Molenlanden is in 2022 gestart met een dorpsgerichte aanpak voor de warmtetransitie, waarbij bewoners geholpen worden om zelf plannen te maken voor hun leefomgeving.

Windverkenning: Uitgangspunten, longlist en shortlist

In mei 2023 zijn de uitgangspunten met een enquête voorgelegd aan de omgeving, ingevuld door 1800 deelnemers.

Grondeigenaren zijn geïnformeerd over de longlist en shortlist via brieven en een inloopsprekkuur.

RES 1.0

'Opgewekt! Regionale Energie Strategie 1.0 Regio Alblasserwaard' is in het voorjaar van 2021 vastgesteld door de volksvertegenwoordigingen van de RES-partners: de gemeenteraden van Molenlanden en Gorinchem, Provinciale Staten van Zuid-Holland en het Algemeen Bestuur van waterschap Rivierenland. In aanloop naar de RES 1.0 is in de regio

Uiterlijk in 2030 wil de RES-regio Alblasserwaard 1.150 TJ (0,32 TWh) duurzame elektriciteit per jaar opwekken. De bronnen zijn zon en wind. In het bod draagt zon op grote daken 51% (588 TJ) bij en windenergie 49% (562 TJ).

Het deel windenergie (562 TJ) uit het RES-bod wordt ingevuld door 102 TJ windenergie van de drie turbines van Giessenwind en de twee reeds vergunde, maar nog niet gebouwde, windturbines ten noorden van het nog te bouwen bedrijventerrein Groote Haar in Gorinchem.

Voor de overige 389 TJ van het windbod zijn twee zoekgebieden vastgesteld in de RES 1.0: A15-Oost en Avelingen. De gemeenteraad van Gorinchem heeft zoekgebied A15-Oost medio 2021 onwenselijk verklaard. Dit zoekgebied is vervolgens ook niet opgenomen in het Uitvoeringsprogramma van RES 1.0. De gemeenteraad van Gorinchem heeft daarna, in oktober 2022, besloten tot het stoppen van de verkenning in zoekgebied Avelingen. De provincie Zuid-Holland heeft locatie Avelingen vervolgens wel laten opnemen in de provinciale verordening als mogelijke locatie voor windturbines.

Alternatieve locaties voor Avelingen

De besturen van Gorinchem, Molenlanden, provincie Zuid-Holland, waterschap Rivierenland en het Rijk, als grondeigenaar van een deel van locatie Avelingen hebben vervolgens afgesproken om gezamenlijk te zoeken naar "reële en haalbare" alternatieve windlocaties voor de zoeklocatie Avelingen.

De nieuwe locatie(s) moeten ruimte bieden voor 6 tot 10 grote turbines. Wanneer deze locatie(s) niet word(t)(en) gevonden, dan is Avelingen de terugvaloptie. Er is dan overigens nog minimaal een aanvullende locatie nodig, om het bod te halen, want er is meer opwekcapaciteit nodig dan op Avelingen gerealiseerd kan worden.

Uitgangspunten

Als eerste stap zijn in mei 2023 door beide gemeenteraden uitgangspunten over windenergie in de regio vastgesteld. De uitgangspunten zijn door Invior met een enquête voorgelegd aan de omgeving en voorzien van een weging.

Van longlist naar shortlist

Vervolgens is er in opdracht van de gemeenten een onderzoek uitgevoerd door Arcadis naar de technische ruimtelijke belemmeringen voor nieuwe windparken in de RES-regio Alblasserwaard. Het resultaat van dit onderzoek was een kaart met 22 mogelijke locaties voor windparken van verschillende vormen en groottes. Deze lijst is de longlist genoemd.

In de volgende stap zijn de gemeentelijke uitgangspunten, het provinciale beleid en gebiedskennis van betrokken ambtenaren als filter gebruikt om van deze longlist tot de huidige shortlist van zes mogelijke windlocaties te komen.

Windverkenning januari 2024-juni 2024

Van de zes mogelijke nieuwe locaties die door de gemeenteraden van Gorinchem en Molenlanden zijn vastgesteld, liggen er vijf in Molenlanden en één (voor het grootste deel) in Gorinchem. Volgens regionale afspraken zijn in ieder geval één tot twee alternatieve of aanvullende locaties voor windmolens nodig in onze regio, om tussen de 6 en 10 windmolens ¹te kunnen plaatsen.

Nadat beide raden, in november 2023 en januari 2024, hebben ingestemd met de shortlist is de nadere verkenning gestart. Deze bestaat uit nadere technische uitwerking op onderdelen, participatie en (aanvullende) gesprekken met grondeigenaren en initiatiefnemers. Ook de provincie heeft op verzoek van de raad van Molenlanden schriftelijk laten weten dat zij het voorgestelde proces steunen en in de periode 2024-2025 voor zeven locaties (de zes shortlistlocaties + locatie Avelingen) een Omgevingseffectrapportage (OER) gaat uitvoeren.

Participatie windverkenning januari-juni 2024

Om definitieve locaties te kunnen vaststellen vinden de gemeentebesturen en gemeenteraden het belangrijk om te weten wat de inwoners van deze ontwikkeling vinden. In de periode februari – juni 2024 zijn inwoners, ondernemers en grondeigenaren op verschillende manieren geraadpleegd:

- Werkgroepen voorlopige zoeklocaties voor windenergie
- Klankbordgroep wind
- Online raadpleging
- Bijeenkomst en vragenlijst grondeigenaren
- Communicatie en omgevingsmanagement

Besluitvorming

De uitkomsten van de online raadpleging, de adviezen van de werkgroepen en de klankbordgroep en de uitkomst van de ingevulde vragenlijst door grondeigenaren helpen de gemeenteraden om een afgewogen keuze te maken over de locaties die zij willen voordragen aan de provincie als definitieve zoeklocaties voor windenergie. Naast de resultaten van de inwonersraadpleging worden ook ontvangen reacties die buiten het participatieproces zijn ontvangen en eventuele resultaten van tussentijds onderzoek of verdiept inzicht met de raden gedeeld.

In juli 2024 vergaderen de gemeenteraden van Molenlanden en Gorinchem in een gecombineerde raadsvergadering over het voorstel dat ter besluitvorming wordt voorgelegd over uitbreiding van windenergie in de regio.

Na het gemeentelijk besluitvormingsproces moet de provincie vervolgens nog een besluitvormingsproces doorlopen om nieuwe locaties voor windenergie in de RES-regio Alblasserwaard in de provinciale omgevingsverordening planologisch mogelijk te maken.

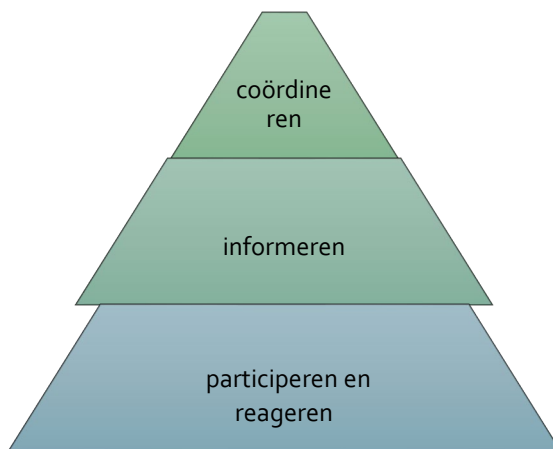
¹ Voor deze berekening is in de windverkenning uitgegaan van referentieturbines met een tiphoogte van 240 meter

Aanpak

In dit hoofdstuk beschrijven we de aanpak van de communicatie en participatie en hoe de resultaten en verslaglegging van deze resultaten zijn verzameld en worden gedeeld.

Communicatie

In januari 2024 hebben we een strategisch communicatieplan opgesteld zoals ook als uitgangspunt door de raden ten aanzien van de communicatie was aangegeven. Hierin staat de aanpak, doelen, doelgroep en in te zetten middelen voor de communicatie in deze fase beschreven.

De communicatieaanpak heeft drie sporen. Coördineren, Informeren en Participeren.

Coördineren gaat vooral om goede afstemming met de externe bureaus, binnen en tussen de gemeenten, de provincie, het waterschap en buurgemeenten.

Informeren van inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden uit de regio in grote lijnen: van raadsbesluit tot provinciaal besluit. We trapt af op 24 januari en communiceren vervolgens over iedere stap in het proces tot aan het genomen provinciale besluit.

Ingezette middelen zijn de nieuwsbrief

windverkenning, nieuwsbrieven vanuit Economische Zaken en Duurzaamheid (Gemeente Molenlanden), persberichten, gemeentepagina's, pagina's over windenergie op de websites en de social media kanalen van beide gemeenten. Naast deze middelen is het netwerk ingezet van de verbinders, wijkcoördinatoren en accountmanagers voor ondernemers van Molenlanden en Gorinchem. Ook de buurgemeenten zijn betrokken en gevraagd hun middelen en netwerken in te zetten.

Naast informeren nodigen we ook uit tot participeren en reageren. Binnen het georganiseerde participatieproces (werkgroepen en klankbordgroep) en daarbuiten via de online raadpleging, vragenlijst grondeigenaren, mail of telefoon, een ingezonden brief, op de zeepkist tijdens de beeldvormende avond of als inspreker bij de commissievergadering.

Participatie

In de periode februari – juni 2024 zijn de inwoners en ondernemers op verschillende manieren geraadpleegd. Zes werkgroepen rondom zoeklocaties windenergie en de klankbordgroep wind stelden een advies op en 2502 mensen vulden de online raadpleging in.

De begeleiding van de werkgroepen is gedaan door het bureau Public Mediation. De online raadpleging is ontworpen, uitgevoerd, geanalyseerd en gerapporteerd door Populytics. Dit traject is beschreven in het participatieplan windverkenning Alblasserwaard waarmee beide raden op 28 november 2023 hebben ingestemd.

Grondeigenaren

In deze fase is ook verkend wat de ontwikkelkansen en eventuele plannen per locatie zijn. Grondeigenaren zijn in een bijeenkomst in februari 2024 geïnformeerd over de uitgangspunten die de raden ten aanzien van ontwikkelplannen hebben geformuleerd. Het voornaamste uitgangspunt waar tijdens deze bijeenkomst bij stilgestaan is, is dat iedereen in de omgeving kan meeprofiteren van eventuele windmolens. Bijvoorbeeld via financiële participatie, een omgevingsfonds en/of een om- of aanwonendenregeling.

De grondeigenaren met gronden in de zoekgebieden zijn vervolgens in april 2024 gevraagd hun opvattingen te delen over windenergie in de regio (zorgen en kansen). Dit konden zij doen door het invullen van een vragenlijst.

Omgevingsmanagement

Om de input van de omgeving te waarborgen is een omgevingsmanager aangesteld. De omgevingsmanager en de projectleider windverkenning zijn samen verantwoordelijk voor het omgevingsmanagement. Onder omgevingsmanagement wordt in deze context bedoeld het onderhouden van relaties, voeren van gesprekken, plegen van telefoontjes, mailtjes die binnenkomen met reacties en vragen etc. Kortom al die contacten die buiten de georganiseerde bijeenkomsten vallen. Dat zijn er vele geweest.

Naast individuele contacten zijn er ook bijeenkomsten georganiseerd vanuit klankbordgroepen en dorpsraden die op deze manier hun achterban hebben betrokken en geïnformeerd. De omgevingsmanager en projectleider windverkenning zijn bij meerdere van deze bijeenkomsten aanwezig geweest om een toelichting te geven over de verkenning en vragen hierover te beantwoorden. Meestal onafhankelijk van bestuurders, in een enkel geval was de verantwoordelijke bestuurder juist aanwezig om politiek-bestuurlijke vragen te beantwoorden.

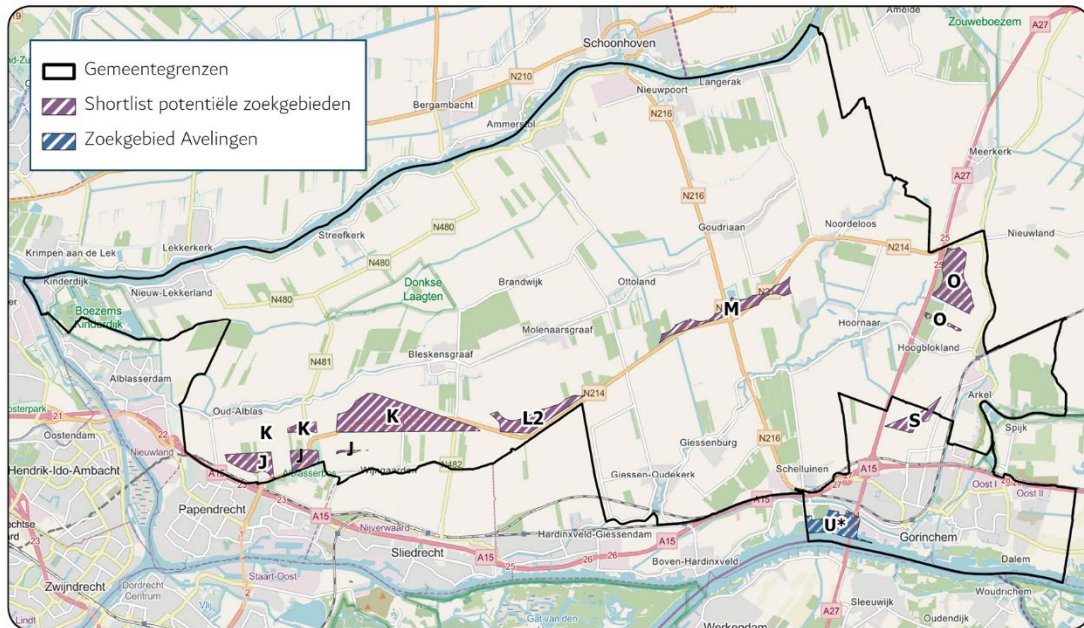
Resultaat

De input en uitkomsten van de participatie worden gebundeld in een aantal rapporten aangeboden:

- **Adviezen:** Het resultaat van de werkgroepen en de klankbordgroep zijn de adviezen die door de verschillende groepen zijn opgesteld. Deze worden ongeredigeerd aan de raden verstrekt.
- **Online raadpleging:** Het rapport met de uitkomsten van de online raadpleging is opgesteld door onderzoeksbureau Populytics.
- **Opvattingen grondeigenaren:** Het verslag van de bijeenkomst met grondeigenaren en het rapport met de uitkomsten van de vragenlijst, ingevuld door 34 grondeigenaren.
- **Participatienota:** In deze participatienota staat het proces van de inwoners en ondernemers raadpleging beschreven en wordt het doorlopen traject beschouwd.
- **Reactienota:** Hierin wordt een overzicht gegeven van de reacties (en antwoorden) die buiten het participatieproces zijn ontvangen. Per mail, brief of telefoon.
- **Document antwoorden en vragen.** Naast deze nota is een document opgesteld met een overzicht van alle gestelde vragen en antwoorden vanaf de eerste bijeenkomst op 4 maart. Inmiddels bestaat dit omvangrijke document uit tenminste 95 vragen en antwoorden en wordt desgewenst aangevuld met additionele informatie.

Werkgroepen zoeklocaties

De shortlist met mogelijke zoeklocaties bestaat uit zes locaties. Vijf locaties liggen in de gemeente Molenlanden, onder meer langs de A27 en langs de N214, in het midden en zuidwesten van de gemeente. Eén locatie bevindt zich in het noordelijk deel van Gorinchem, grotendeels op Gorinchems grondgebied met een klein stukje op het grondgebied van Molenlanden.

Werkgroepen

Met de werkgroepen zoomen we in op de specifieke zoeklocaties windenergie. Voor iedere locatie is een werkgroep samengesteld die bestaat uit inwoners en ondernemers rondom het zoekgebied. De werkgroepen werken toe naar een advies aan de colleges en raden. Zij brengen het lokale perspectief in (wat niet eenduidig hoeft te zijn). Er is gezorgd voor een evenwichtige verdeling binnen de werkgroepen die maximaal uit ongeveer 20 personen bestaan.

Verkenning en afstemming

Bij aanvang van de verkenning, na instemming door de raad van Molenlanden op 23 januari 2024, zijn door de omgevingsmanager en projectleider windenergie verschillende gesprekken gevoerd ter verkenning en kennismaking met groepen en organisaties die tijdens de voorbereidende commissievergaderingen hebben ingesproken. Er zijn gesprekken gevoerd met Stichting Mooi en Duurzaam, Klankbordgroep Wijngaarden, Klankbordgroep Bleskensgraaf, Burengroep Vlak K, Van Hoorne Studio's, De Graafstroom en Gebiedsplatform Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Alle insprekers zijn uitgenodigd om deel te nemen aan een werkgroep om zo hun inbreng te waarborgen.

Werving deelnemers

We hebben op twee manieren mensen uitgenodigd om deel te nemen:

- Huis-aan-huis brieven aan 8.300 adressen rondom de zoeklocaties. Binnen de gemeente Molenlanden en Gorinchem in een straal van 2,4 km en bij de buurgemeenten in een straal van 1 km.

- Algemene campagne. Ook inwoners buiten de zoeklocaties konden zich aanmelden. Zij kunnen zich ook belanghebbend vinden en/ of betrokken voelen bij het onderwerp. Om een brede groep te bereiken is een oproep gedeeld op de social media van beide gemeenten, op de gemeentepagina's van het Kontakt en de Stad Gorinchem, op de websites over windenergie van beide gemeenten en er is een persbericht uitgegaan. Ook is er een direct mail gestuurd naar zo'n 500 mailadressen aan inwoners, organisaties en andere belanghebbenden die eerder hadden aangegeven op de hoogte te willen blijven.

Naast deze middelen is het netwerk ingezet van de verbinders, wijkcoördinatoren en accountmanagers voor ondernemers van Molenlanden en Gorinchem. Ook de buurgemeenten zijn in deze fase betrokken en gevraagd hun middelen en netwerken in te zetten voor de werving van deelnemers.

De werving zorgde voor aanmeldingen van 247 inwoners en ondernemers uit de regio Alblasserwaard.

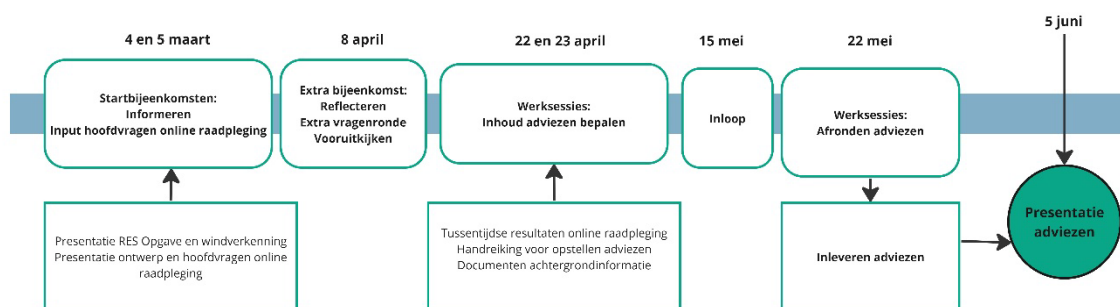
Samenstellen werkgroepen

Bij de samenstelling van werkgroepen is gezocht naar een goede evenwichtige verdeling met daarbij de focus op deelnemers die dicht bij de zoeklocaties wonen.

We hebben expliciet afgesproken dat het in de werkgroepen moet gaan om lokale inbreng van inwoners en ondernemers. Klankbordgroepen en dorpsberaden nemen deel met maximaal twee vertegenwoordigers. Grondeigenaren zijn niet uitgesloten van deelname als zij inwoner zijn. Daarbij is aangegeven dat het in de werkgroepen niet over ontwikkelkansen gaat. Het effect op hun bedrijf is uiteraard wel relevant. Wij hebben zelf geen mensen uitgenodigd voor de werkgroepen. Dit is enkel door aanmelding gebeurd. Er waren een aantal aanmeldingen van commerciële partijen van buiten de regio. Die zijn afgewezen en daarbij is toegelicht dat deze bijeenkomsten niet bedoeld zijn voor commerciële partijen die windlocaties willen ontwikkelen, om elke mogelijke wijze van beïnvloeding uit te sluiten.

Bijeenkomsten

In een periode van drie maanden is een intensief traject doorlopen met en door de werkgroepen. Naast de drie bijeenkomsten die gepland stonden (op 4 en 5 maart, 22 en 23 april en 22 mei) zijn extra bijeenkomsten georganiseerd op 8 april en 15 mei. Ook is meer ruimte in het proces gemaakt door de aanlevertermijn voor de adviezen waar met de werkgroepen naar toe is gewerkt te verschuiven van 22 mei naar 30 mei. De geplande sessie van 22 mei is een extra werksessie geworden voor de werkgroepen om het advies op een goede en gezamenlijke manier af te ronden.

Wat opvalt is de grote betrokkenheid en verantwoordelijkheid van de deelnemers. Deelnemers hebben zich in een korte tijd intensief verdiept in de opgave. Het niveau van de informatiebehoefte was hoog. Daarin tonen inwoners zich bijzonder verantwoordelijk voor en betrokken bij de vraag die door de raden aan hen is gesteld om zich uit te spreken over windenergie in de regio Alblasserwaard. Inwoners en ondernemers hebben zeer serieus gebruik gemaakt van hun inspraak en werk gemaakt

van hun adviezen over windenergie in het algemeen en van de mogelijke komst van windturbines in hun directe leefomgeving in het bijzonder.

Startbijeenkomsten 4 en 5 maart

Op 4 maart kwamen de werkgroepen J, K en L2 voor het eerst samen en op maart de werkgroepen M, O en S.

Tijdens de startbijeenkomsten stonden een aantal doelen centraal:

- Informeren van de deelnemers over:
 - Achtergronden over de energietransitie, de RES Alblasserwaard en de windverkenning;
 - Opzet en proces van de participatie;
 - Ontwerp en hoofdvragen van de online raadpleging.
- Kennismaken met elkaar, de begeleiders en het RES-team.
- Input door deelnemers op de hoofdvragen van de online raadpleging.
- Wensen van deelnemers over te maken visualisaties.

De wethouders Jan Lock, gemeente Molenlanden, en Mark de Boer, gemeente Gorinchem, openden de bijeenkomsten, maar bleven niet de hele avond. Dit deden ze zodat iedereen die aanwezig was bij de bijeenkomst zich vrij kon uitspreken en om het proces te ruimte te geven die het verdient.

Er stond veel op de agenda voor deze avond maar er was in de beleving van deelnemers te weinig ruimte voor hun vragen, zorgen en in het algemeen om met elkaar in gesprek te zijn en input te kunnen geven op de online raadpleging. Er bestond bij een deel van de deelnemers dan ook ontevredenheid over het verloop van deze bijeenkomst.

Er was ook duidelijk behoefte om niet alleen te spreken over de windverkenning die in dit traject centraal stond maar ook over de besluitvorming voorafgaand aan die verkenning. Oftewel, over de hoogte van het (wind-)bod zoals dat in RES Alblasserwaard 1.0 staat, hoe er vanaf het vaststellen van de RES Alblasserwaard 1.0 is gekomen tot het vaststellen van de verkenning van zes voorlopige zoeklocaties windenergie. En hoe de (gemeentelijke) besluitvorming na mogelijke besluiten in juli 2024 verder zal verlopen.

Ook waren er veel vragen van technisch-inhoudelijke aard over windenergie en met name de impact van windturbines van deze hoogte (referentieturbines van 240 meter) op de leefomgeving en gezondheid van inwoners.

Voor een proces als dit is geen blauwdruk beschikbaar. Het is altijd een zaak van zoeken, flexibel zijn en bijstellen waar nodig. Een goed proces ontstaat uit interactie en dialoog tussen deelnemers onderling en tussen deelnemers en de organisatie. De feedback en informatiebehoefte hebben we dan ook serieus genomen. Er is een extra bijeenkomst gehouden om ruimte te geven aan de dialoog en aan het nader ingaan op het proces van de besluitvorming en vragen over het te doorlopen proces. Ook is er een document opgesteld waarin alle (aanvankelijk 88) vragen die tijdens en na deze bijeenkomsten zijn gesteld te beantwoorden. Dit document is gedurende het hele proces aangevuld en bijgewerkt en geplaatst op de pagina's over windenergie op de websites van Gemeente Molenlanden en Gorinchem².

Extra bijeenkomst 8 april

In deze extra bijeenkomst keken we terug op hoe de deelnemers de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen wat betreft windenergie in de Alblasserwaard in de laatste jaren hebben ervaren,

² www.molenlanden.nl/windenergie en www.gorinchem.nl/windenergie

specifiek hoe zij de eerste avond (4 en 5 maart) in het huidige participatieproces hebben beleefd, en was er ruimte voor nog onbeantwoorde vragen en keken we vooruit naar het vervolg van het participatieproces.

Bijeenkomst 22 en 23 april

Op 22 maart kwamen de werkgroepen J, K en L2 en op 23 april de werkgroepen M,O en S samen om te bespreken waarover ze advies willen uitbrengen.

Het belangrijkste doel van deze avond was om ideeën, zorgen en aandachtspunten rond de zoeklocaties voor windturbines te verzamelen en te structureren. De werkgroepen werkten onder begeleiding van Public Mediation en de begeleiders van het RES-windteam in hun eigen groep tijdens twee werksessies aan hun inhoudsopgave voor het advies aan de raden over windenergie in relatie tot hun directe leefomgeving.

Halverwege de bijeenkomst is door het onderzoeksbureau een presentatie gegeven over de voorlopige resultaten van de online raadpleging. Gedeeld zijn de inzichten in hoe de regiobevolking denkt over de mogelijke plaatsing van windturbines in de RES-regio. Daarbij is toegelicht dat nog niet alle data verwerkt en geanalyseerd zijn. Doel van het presenteren van eerste uitkomsten was om met de werkgroepen te delen welke argumenten zoal per zoeklocatie worden gegeven. Hiermee konden de werkgroepen hun adviezen verrijken/ gebruiken als check of zij alle onderwerpen en aandachtspunten voor hun gebied in beeld hebben of dat er nog onderwerpen kunnen worden toegevoegd aan hun voorlopig advies.

Vorbereiding:

Er is een handreiking (voorbeeld-inhoudsopgave) voorbereid en vooraf gedeeld om te helpen bij het structureren van de adviezen. Dit als een hulpmiddel, het gebruik ervan was niet verplicht. De handreiking bestaat uit een opbouw van mogelijke onderwerpen/aspecten die aan bod kunnen komen in het uiteindelijke advies.

Ondersteuning en vragen:

In iedere werkgroep is een leestafel geplaatst met daarop geprinte documenten met achtergrondinformatie:

- Handreiking met mogelijke onderwerpen en vragen ter ondersteuning.
- Gebiedsbreed onderzoek Arcadis.
- Uitgangspunten raden.
- Matrix voor het zoekgebied waarin staat hoe de criteria zijn toegepast om dit gebied als voorlopige zoeklocatie aan te wijzen.
- Schematisch overzicht proces van besluitvorming.
- Eerste visualisaties op basis van gevraagde perspectieven van deelnemers tijdens de startbijeenkomsten.

Deskundigen van Arcadis konden worden op deze avonden geconsulteerd worden voor technische vragen.

Naast de begeleiders van Public Mediation waren in elke groep ook leden van het RES-team aanwezig en beleidsmedewerkers vanuit Gorinchem en Molenlanden. Wethouder Jan Lock was (een beperkt deel van de avonden) aanwezig en beschikbaar om vragen te beantwoorden over het bestuurlijke proces. Wethouder Mark de Boer kon vanwege ziekte deze keer niet aanwezig zijn.

De avond is afgesloten met het maken van afspraken over de verdere uitwerking van het advies. Werkgroepen kunnen daarin worden begeleid door het team van Public Mediation.

Inloophmoment 15 mei

De inloop is georganiseerd om deelnemers die daar behoefte aan hadden de gelegenheid te geven om persoonlijk te reageren op het conceptrapport van Populytics met de uitkomst van de online raadpleging, vragen te stellen aan het RES-team of voor ondersteuning door Public Mediation bij het schrijven aan de adviezen.

Zo'n 15 deelnemers maakten gebruik van deze mogelijkheid en kwamen langs. Er waren niet zozeer veel vragen maar wel werd het als prettig ervaren om nog eens door te praten over eerder gestelde of beantwoorde vragen en vooruit te kijken naar het proces van besluitvorming en op welke manier de adviezen en uitkomst van de online raadpleging een plek krijgen in de afweging en besluitvorming.

Bijeenkomst 22 mei

Op de laatste avond kwamen de werkgroepen samen om onder begeleiding met elkaar af te stemmen over de adviezen en de presentatie van de adviezen aan de raden.

Daarbij stonden de volgende besprekpunten centraal:

- Is het advies nu volledig?
- Zijn er nog besprekpunten of knelpunten?
- Zijn alle perspectieven ingebracht?
- Wat moet er nog gebeuren?
- Hoe het advies te presenteren?
- Wie gaat het advies presenteren?

In de voorliggende periode was al veel werk verricht. In alle groepen was sprake van een concept advies, veelal opgesteld door een aantal trekkers ofwel penvoerders binnen de groep. De focus van de werksessies lag deze avond dan ook op het bepalen van wat nou de highlights van het advies moeten zijn en om na te gaan of alle deelnemers hun inbreng hebben kunnen geven op het advies.

In alle groepen is constructief samengewerkt en zijn concrete afspraken gemaakt over afronding van het advies en voorbereiding van de presentaties die op 5 juni aan raadsleden mogen plaatsvinden.

Presentatie adviezen

Op 5 juni presenteren vertegenwoordigers van de werkgroepen hun adviezen aan de raden tijdens de beeldvormende avond. Maximaal twee vertegenwoordigers namens de werkgroepen krijgen per werkgroep 5 minuten de tijd om een mondelinge presentatie te geven met behulp van technische hulpmiddelen als een beamer of een video. De presentatie kan worden gezien als ondersteunend aan het schriftelijk advies wat op 30 mei 2024 (om 09.00) ingediend te zijn.

Klankbordgroep

In de Klankbordgroep Wind zijn organisaties betrokken die een regionaal perspectief of belang vertegenwoordigen. Voor deze klankbordgroep zijn door het RES-team organisaties benaderd voor deelname.

Deelnemers en perspectieven

De klankbordgroep bestond uit 15 organisaties die een regionaal perspectief of belang vertegenwoordigen, zoals het Gebiedsplatform Alblasserwaard Vijfheerenlanden, ondernemersverenigingen, duurzaamheidsorganisaties, energiecoöperaties, huurdersorganisaties, natuur- en landschapsorganisaties en jongerenvertegenwoordigers.

Bijeenkomsten

De klankbordgroep heeft hetzelfde traject gevolgd als de zes werkgroepen. Naast de drie bijeenkomsten die gepland is een extra bijeenkomst georganiseerd op 28 maart. Ook is meer ruimte in het proces gemaakt door de aanlevertermijn voor de adviezen te verschuiven van 22 mei naar 30 mei. De bijeenkomst van 22 mei is zodoende een extra werksessie geworden.

Het verschil met de werkgroepen is dat in de klankbordgroep organisaties deel nemen met een breder perspectief en belang dat de hele regio betreft. Organisaties die beschikken over deskundigheid, een achterban, netwerk en professionaliteit. Waarvoor het niet direct vanzelfsprekend is om gezamenlijk een advies op te stellen vanwege het eigen deskundige perspectief dat zij inbrengen. Focus bij de klankbordgroep lag daarom vooral op het begeleiden en faciliteren van onderlinge afstemming en het ondersteunen van de organisaties door hen te voorzien van achtergrondinformatie.

Startbijeenkomst (4 maart):

Besproken werd de rol van de klankbordgroep en de verwachtingen van hun adviesproces.

Extra (online) bijeenkomst (28 maart):

Deze bijeenkomst is verder ingegaan op de rol en de wijze van advisering, waarbij diverse perspectieven en mogelijke samenwerkingsvormen werden besproken. Ook was er ruimte om feedback te verstrekken op de startbijeenkomst van 4 maart.

Bijeenkomst (22 april):

Verdere inhoudelijke en procesmatige uitwisseling over het advies, met de afspraak inbreng op hoofdlijnen te delen en te bepalen of een gezamenlijk of afzonderlijk advies wenselijk is.

Bijeenkomst (22 mei):

De laatste bijeenkomst met (een deel van) de klankbordgroep waarbij de conclusie werd getrokken dat de betrokken organisaties hun adviezen aan de raden afzonderlijk opstellen en indien gewenst op 5 juni aan de raden presenteren..

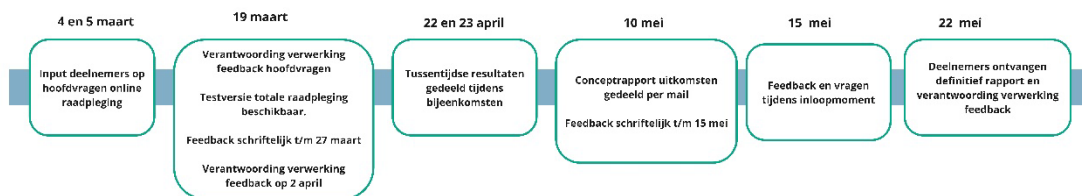
Adviezen maatschappelijke organisaties

- Gebiedsplatform Alblasserwaard Vijfheerenlanden
- Energiecoöperatie Molenlanden
- Energiecoöperatie de Knotwilg
- Stichting Duurzaam Molenlanden
- Vereniging tot Behoud van het Lingeland en den Hâneker
- Huurdersraad KleurrijkWonen
- Stichting Mooi en Duurzaam Gorinchem en aangrenzende gemeentes en Stichting Behoud Erfgoed De Vries Robbe

Online raadpleging

De uitkomsten van de online raadpleging worden in een apart rapport (opgesteld door onderzoeksbureau Populytics) beschreven. In deze nota beschrijven we hoe en op welke momenten de deelnemers van de werkgroepen en klankbordgroep bij het ontwerp en de uitkomsten zijn betrokken.

Een overzicht:

Input hoofdvragen

Op de eerste bijeenkomsten van de werkgroepen van 4 en 5 maart hebben deelnemers reacties gegeven op de hoofdvragen van de PWE-raadpleging. De ene hoofdvraag bestaat uit de vraag: Waar moeten de gemeenten Gorinchem en Molenlanden volgens jou vooral rekening mee houden? De tweede hoofdvraag luidt als volgt: Waar gaan we windenergie opwekken?

Over hoe deze input op de hoofdvragen is verwerkt in de online raadpleging is door het onderzoeksbureau een notitie opgesteld.

De testversie van de PWE-raadpleging

Voordat de online raadpleging live is gegaan hebben alle deelnemers van de werkgroepen en de klankbordgroep een online testversie ontvangen. De deelnemers is gevraagd deze volledige versie te testen en van feedback te voorzien. Populytics heeft 31 mails ontvangen met feedback die zij hebben verwerkt. Populytics heeft in een notitie aangegeven hoe de geleverde input is verwerkt.

Presentatie voorlopige resultaten

Tijdens de bijeenkomsten op 22 en 23 april zijn zoals beschreven de eerste inzichten en resultaten gedeeld.

Conceptrapport en feedback

Op 10 mei hebben de deelnemers het volledige rapport in concept ontvangen. Op dit rapport konden zij wederom reageren en feedback geven. Populytics heeft vier reacties ontvangen. Hierbij ging het uiteraard niet over de uitkomsten van de enquête. Deze zijn onafhankelijk verwerkt en geanalyseerd maar om zaken als formulering, volgorde van presenteren, clustering van uitkomsten van meerdere kernen etc. Dit rapport diende ook weer als ondersteuning van en verrijking voor het opstellen van de adviezen.

Definitief rapport uitslagen online raadpleging

Op 22 mei ontvingen de deelnemers het definitieve rapport samen met een notitie van hoe de door hun geleverde feedback door het bureau is verwerkt in het definitieve rapport. Op 22 mei is het eindrapport ook gedeeld met de raden en openbaar gemaakt..

Inzichten en aanbevelingen

In de afgelopen maanden is een grote groep inwoners, ondernemers en grondeigenaren intensief betrokken bij de windverkenning. De vraag die de raden hebben gesteld, over hoe de bevolking kijkt naar windenergie in de regio en in hun directe leefomgeving, is serieus, zorgvuldig en met enorme betrokkenheid beantwoord. In hun vrije tijd bogen veel mensen zich over dit toch wel complexe vraagstuk en deelden zij wat op hun hart ligt, brachten zij kennis en deskundigheid in en gaven woorden aan hun zorgen en bezwaren. Het bracht veel tweeweg maar leverde ook veel op. Adviezen om serieus te nemen, zorgen om niet van weg te kijken, aandachtspunten, kansen en aanbevelingen voor het verdere proces. Een rugzak vol met aspecten om mee te nemen in de afweging die gemeenteraden moeten maken wanneer zij beslissen over locaties voor windenergie in de regio.

Het gesprek over de energietransitie en de overgang naar het energiesysteem van de toekomst is nog maar net gestart. Het is belangrijk deze gesprekken te blijven voeren. Te blijven luisteren naar wat deze overgang voor inwoners, ondernemers en grondeigenaren betekent. Waar rekening mee moet worden gehouden en waar verantwoordelijkheid in moet worden genomen.

De grote betrokkenheid en inzet die getoond is laat zien dat het de moeite waard is om moeilijke vragen te stellen. Het vraagt oprechte aandacht en inzet om deze betrokkenheid vast te houden en de dialoog te blijven voeren. Ook omdat complexe vragen en onderwerpen zoals deze voor tweespalt kunnen zorgen. De uitdaging is met elkaar te blijven optrekken waarbij niet consensus maar het gesprek, openheid en transparantie en respect voor elkaars perspectieven en standpunten het streven is. Niet het elkaar overtuigen maar naar eenieder luisteren. Ruimte geven voor ieders inbreng ook als die soms tegenstrijdig is. Helder zijn over waarom welke keuzes gemaakt moeten worden en welke afwegingen daarbij worden gemaakt. Ook nadat de gemeentelijke besluitvorming is afgerond te blijven optrekken met alle partijen binnen de RES-regio die zich gezamenlijk inspannen om de afspraken die bestuurlijk zijn gemaakt op een toegankelijke en transparante manier te blijven delen en bespreken. Om de inbreng waarom gevraagd is serieus te behandelen, beantwoorden en keuzes te verantwoorden.

Bijlage: Communicatie-Participatie windverkenning RES Alblasserwaard jan.-juni 2024

